

Dangosfwrdd TB gwartheg

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Data hyd at Chwarter 4 2023

Diweddarwyd 10 Ebrill 2024

Mae Llywodraeth Cymru wedi ymrwymo i ddarparu gwybodaeth am TB sy'n dryloyw ac ar gael yn rhwydd. Rydyn ni wedi datblygu dangosfwrdd TB er mwyn cyflwyno data TB yn weledol ac er mwyn sicrhau bod y wybodaeth yn hawdd ei deall. Mae'r dangosfwrdd yn hidlo'r holl ddata sydd ar gael i lond llaw o fesurau TB allweddol ar gyfer Cymru. Mae'r dangosfwrdd yn dangos sefyllfa'r clefyd ledled Cymru ac yn dangos cynnydd ein rhaglen dileu TB.

Mae'r diweddariad hwn yn cynnwys cyhoeddi data'r **Arolwg o Foch Daear Marw**. Mae hyn yn cynnwys ôl-gyfras o ganlyniadau samplu o ddechrau'r casgliad data a ddechreuodd yn Chwarter 3 2014.

Sylwch, oherwydd yr amser y mae'n ei gymryd i samplu'r carcasau, nid yw canlyniadau sampl ar gyfer y chwarter hwn a'r chwarter blaenorol ar gael. Bydd hyn yn cael ei ddiwygio mewn diweddariadau yn y dyfodol. Mae'n bwysig bod yn ofalus wrth wneud casgliadau o samplau positif o TB. Gweler isod ddolen i'r dudalen Arolwg o Foch Daear Marw.

Cynnwys:

Crynodeb o'r Testun	Crynodeb o'r ystadegau epidemiol diweddaraf ar gyfer TB buchol yn ôl y chwarter diweddaraf.
Crynodeb Data	Crynodeb o'r ystadegau diweddaraf ar gyfer TB buchol yn ôl chwarter.
Crynodeb Ardal TB	Crynodeb o'r ystadegau Bovine TB diweddaraf ar gyfer pob ardal.
Tueddiadau Achosion	Diagramau'n dangos achosion newydd, caeedig ac agored, nifer achosion, mynychder a risg i anifeiliaid ac ailheintiad.
Map yn nodi'r Achosion	Diagramau'n dangos achosion newydd ac agored yn ddaearyddol ledled ardaloedd TB yng Nghymru.
Map o Ddwysedd Gwartheg	Diagramau'n dangos dwysedd gwartheg yn ddaearyddol ledled ardaloedd TB yng Nghymru.
Canran lle nad oes TB	Diagramau'n dangos canran y buchesi yng Nghymru am gyfnod penodol lle nad oes TB.
Crynodeb o Achosion o Ailheintio	Delweddau yn dangos sut mae buchesi wedi'u hailheintio dros amser a map yn dangos achosion o ailheintio ymhob chwarter.
Tueddiadau Lladdiadau	Diagramau'n dangos y nifer o anifeiliaid wedi eu lladd oherwydd TB dros amer.
Map o'r Lladdiadau	Diagramau'n dangos y nifer o anifeiliaid wedi eu lladd oherwydd TB.
Darganfod moch daear yn farw	Crynodeb o nifer y moch daear a ganfuwyd yn farw a chanlyniadau sampl a gofnodwyd gan yr Arolwg o Foch Daear Marw.

Gwybodaeth:

Wrth aros uwchlaw'r symbol hwn gallwch weldrhagor o wybodaeth am y diagramau o ddata cysylltiedig.

Daw'r ystadegau yn yr adroddiad hwn oddi wrth system rheoli gwaith (SAM) Asiantaeth Iechyd Anifeiliaid a Phlanhigion (APHA) a ddefnyddir i weinyddu profion TB ym Mhrydain Fawr.

Mae'r data, a ddadansoddir i ddechrau yn APHA Weybridge ac yna'n lleol yn APHA Cymru, yn gip o'r sefyllfa fel ag yr oedd ar y dyddiad y codwyd y ffigurau. Codir y data o fewn mis i'r cyfnod adrodd a gellir eu hadolygu tan y bydd yr holl ddata ar gael neu bod cymwysiadau SAM wedi'u gwneud. Ni chaiff data hanesyddol eu hadolygu fel arfer yn yr adroddiad hwn. Nid yw'r adroddiad yn seiliedig ar ystadegau swyddogol sydd wedi'u cyhoeddi.

Gall y newyddion diweddaraf cyfnodol i'r dangosfwrdd hwn gynnwys mân ddiwygiadau i ddata hanesyddol.

Yn y dangosfwrdd hwn, caiff y chwarteri canlynol eu diffinio fel: Ch1 - Ionawr - Mawrth; Ch2 - Ebrill - Mehefin; Ch3 - Gorffennaf - Medi; Ch4 - Hydref - Rhagfyr.

Mae ystadegau swyddogol a gyhoeddir gan Defra ar gael [yma](#). Defnyddiwyd methodolegau gwahanol i gynhyrchu'r ystadegau chwarterol hyn a'r ystadegau misol a gyhoeddir gan Defra, felly gall fod yna fân anghysondebau.

Rhodyn ni'n croesawu unrhyw adborth ar y dangosfwrdd hwn felly e-bostiwch bovineTB@gov.wales

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Dangosfwrdd TB gwartheg

2023 Ch4

Ailosod
dewisiadau

Hafan

Prif bwyntiau

Mae'r dudalen isod yn grynodedb o'r testun o'r sefyllfa ddiweddaraf yng Nghymru mewn perthynas â TB ar gyfer y chwarter a nodir uchod. Nodwch y bydd yn cael ei ddiweddarau bob chwarter ac ni fydd y crynodeb o'r testun ar gyfer chwarteri blaenorol ar gael.

Cliciwch ar y botymau isod i ddewis Cymru neu ardal TB.

Cymru

Ardal TB Uchel y Dwyrain

Ardal TB Uchel y Gorllewin

Ardal TB Canolradd y Canolbarth

Ardal TB Canolradd y Gogledd

Yr Ardal TB Isel

Cymru

Achosion agored

Gwelwyd gostyngiad yn nifer yr achosion agored rhwng Ch2 2012 a Ch3 2014. Ers hynny, mae nifer yr achosion agored wedi bod yn amrywio rhwng 546 a 698 bob chwarter. **Cynyddodd nifer yr achosion agored 2.9%** yn Ch4 2023 o'i gymharu â'r chwarter blaenorol o 616 i 634.

Nifer achosion

Roedd nifer yr achosion (achosion newydd fesul 100 o brofion OTF) yn 5.4 ar gyfer Ch4 2023 o'i gymharu â 6.2 ar gyfer Ch4 2022. Yn y tymor hir bu cwmp cyffredinol yn nifer yr achosion yng Nghymru. Mae amrywiadau rhwng chwarteri sy'n adlewyrchu'r tueddiadau yn ôl tymhorau yn bennaf oherwydd y cynhelir mwy o brofion dros fisoedd y gaeaf. Roedd nifer yr achosion yn Ch1 2022 yr isaf a gofnodwyd yn y gyfres amser, sef 4.6.

Buchesi dan Gyfyngiadau

Yn Ch4 2023 roedd 5.5% o fuchesi Cymru o dan gyfyngiadau (ar ddiwedd y chwarter am bob 100 o fuchesi byw). Mae hyn yn uwch na'r 5.3% yn Ch4 2022 ond yn is na Ch4 2018 a oedd yn 5.7%.

Buchesi lle nad oes TB

Ar ddiwedd Ch4 2023 roedd 94.5% o fuchesi Cymru heb TB. Mae hyn yn is na'r flwyddyn flaenorol (94.7%) ond yn uwch na Ch4 2018 (94.3%).

Ailheintio

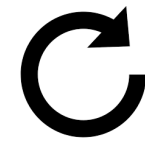
Cafodd 29.0% o'r achosion gafodd eu cau yn Ch4 2021 eu hailheintio yn y ddwy flynedd ddilynol.

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Dangosfwrdd TB gwartheg

2023 Ch4

Ailosod
dewisiadau

Hafan

Crynodeb o achosion

Mae'r dudalen isod yn dangos manylion o achosion o TB ledled Cymru.

Bydd y ddewislen isod yn hidlo'r data yn ôl chwarteri gwahanol. Defnyddiwch far sgrolio'r llygoden i chwyddo'r map a chliciwch ar bwyntiau ar y map i hidlo achosion unigol. Wrth hofran uwchlaw'r siartiau gallwch weld y gwerthoedd ar gyfer pob adran.

Ar 1 Tachwedd 2021, cafodd tair uned ofodol CL1, CL2 a GW1 yn Sir Ddinbych/Dyffryn Conwy eu hailgategoreiddio a'u rhoi dros dro yn Ardal TB Canolradd y Gogledd (ITBAN) o'r Ardal TB Isel. Mae'r newid hwn bellach yn cael ei adlewyrchu yn y data yn y dangosfwrdd hwn.

Dalier sylw:

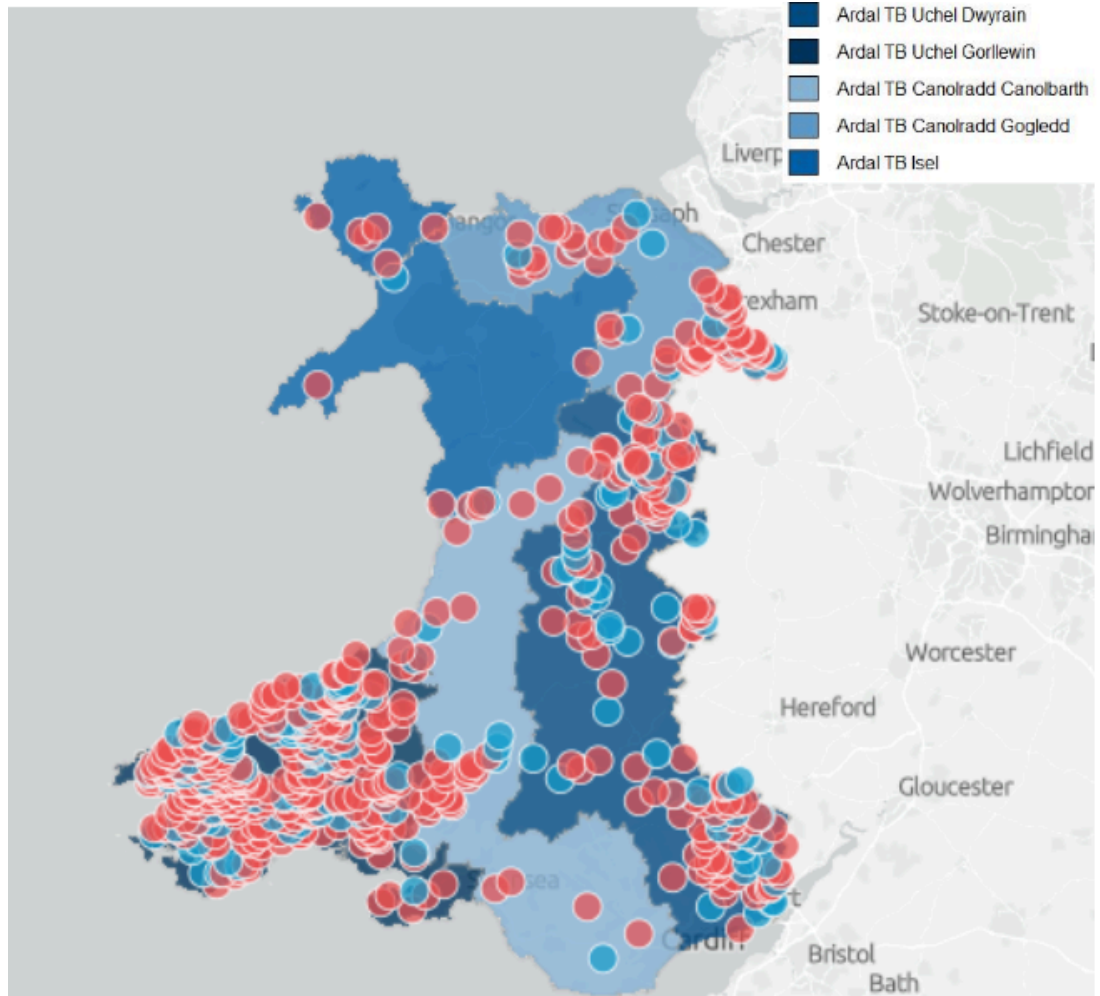
Dim ond un cyfnod amser y gellir ei ddewis o'r ddewislen.

Gweld data ar gyfer:

2023 Ch4

● Achosion agored ● Achosion newydd

Rhanbarth	Buchesi Byw *	Achosion newydd	Achosion wedi cau	Achosion Agored (cyfanswm)	Wedi Adweithio
Cymru	11,515	145	127	634	2,926
Ardal TB Uchel y Gorllewin	3,078	69	43	354	1,934
Ardal TB Uchel y Dwyrain	2,746	52	39	154	448
Ardal TB Canolradd y Gogledd	1,563	14	22	78	282
Ardal TB Canolradd y Canolbarth	2,005	7	9	35	168
Yr Ardal TB Isel	2,123	3	14	13	94

* Buchesi byw ar ddiwedd y flwyddyn flaenorol (2018) ar gyfer 2019.

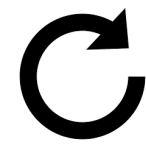

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Dangosfwrdd TB gwartheg

2023 Ch4

Cymru

Ailosod
dewisiadau

Hafan

Crynodeb o achosion yn ôl rhanbarth

Mae'r dudalen isod yn dangos manylion o achosion o TB ledled Cymru ac maen nhw wedi'u dadansoddi yn ôl rhanbarthau.

Bydd y ddewislen isod yn hidlo'r data yn ôl chwarteri gwahanol. Defnyddiwch far sgrolio'r llygoden i chwyddo'r map a chliciwch ar bwyntiau ar y map i hidlo achosion unigol. Wrth hofran uwchlaw'r siartiau gallwch weld y gwerthoedd ar gyfer pob adran.

Ar 1 Tachwedd 2021, cafodd tair uned ofodol CL1, CL2 a GW1 yn Sir Ddinbych/Dyffryn Conwy eu hailgategoreiddio a'u rhoi dros dro yn Ardal TB Canolradd y Gogledd (ITBAN) o'r Ardal TB Isel. Mae'r newid hwn bellach yn cael ei adlewyrchu yn y data yn y dangosfwrdd hwn.

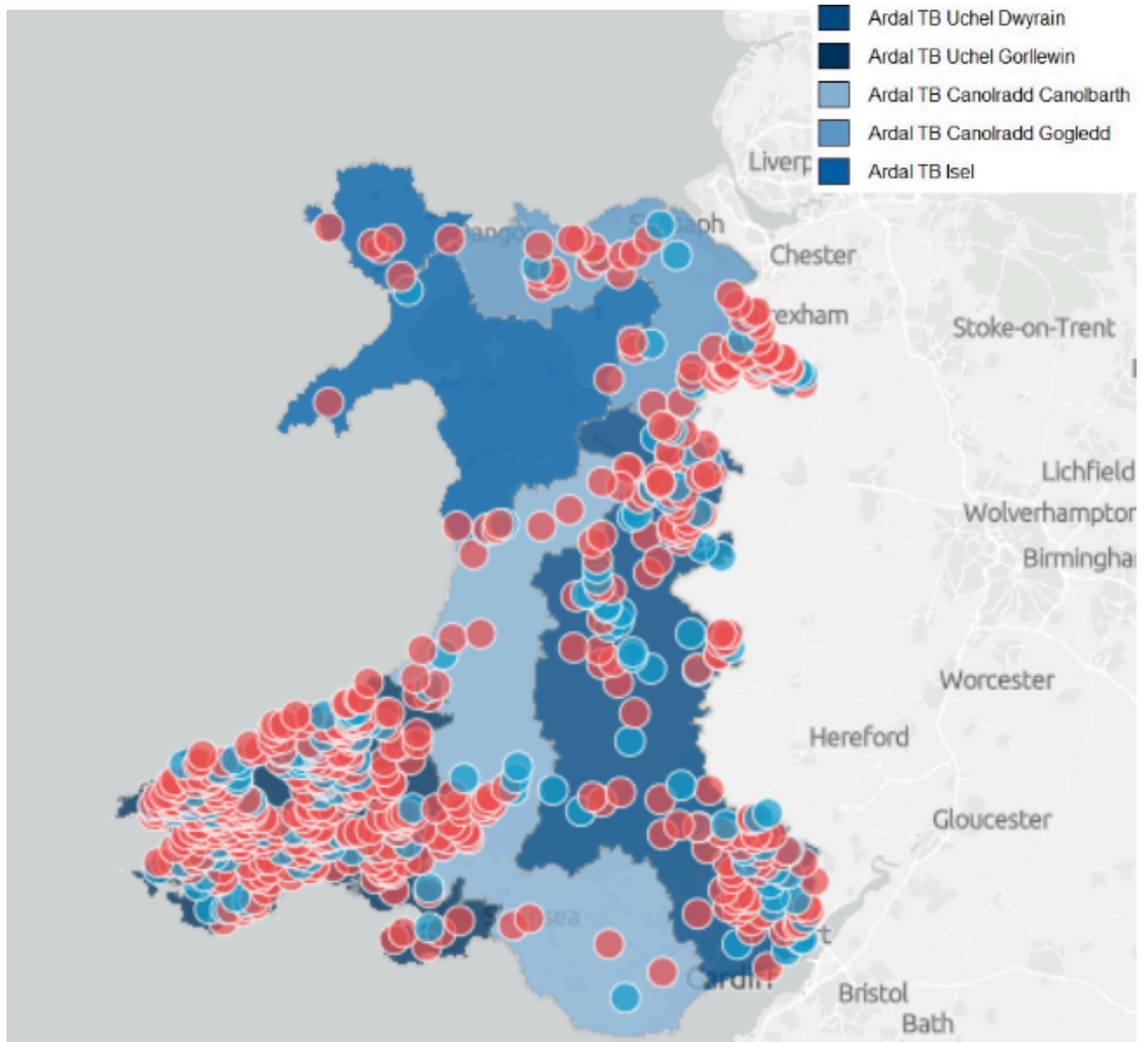
Gweld data ar gyfer:

2023 Ch4

Gweld data ar gyfer:

- Cymru
- Ardal TB Uchel y Gorllewin
- Ardal TB Uchel y Dwyrain
- Ardal TB Canolradd y Canolbarth
- Ardal TB Canolradd y Gogledd
- Yr Ardal TB Isel

Achosion agored Achosion newydd

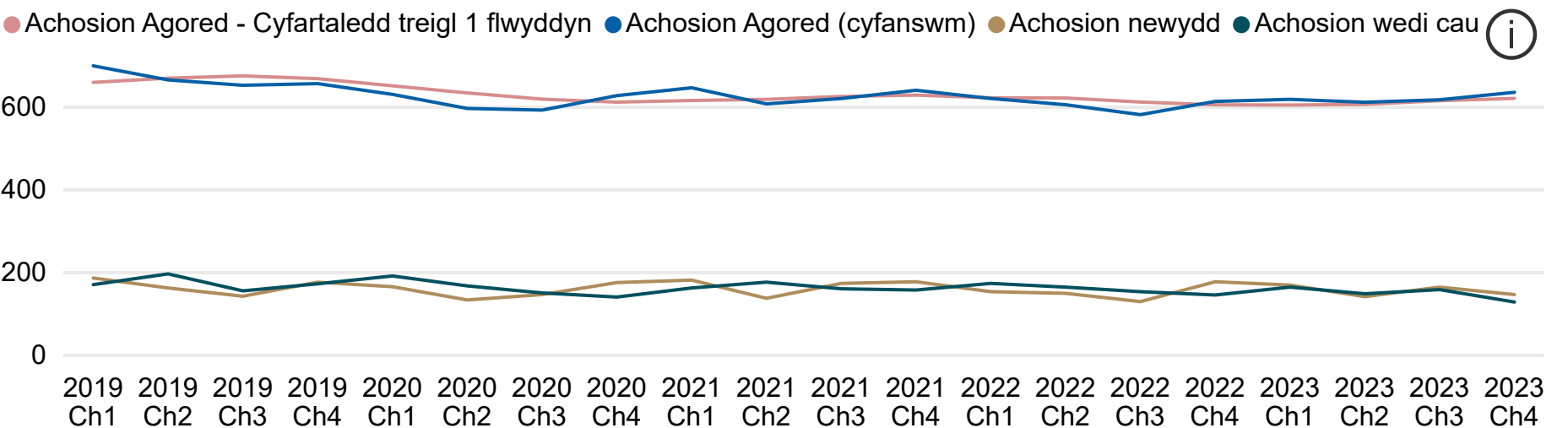
Rhanbarth	Buchesi Byw *	Achosion newydd	Achosion wedi cau	Achosion Agored	Wedi Adweithio
Cymru	11,515	145	127	634	2,926

* Buchesi byw ar ddiwedd y flwyddyn flaenorol (2017) ar gyfer 2018.

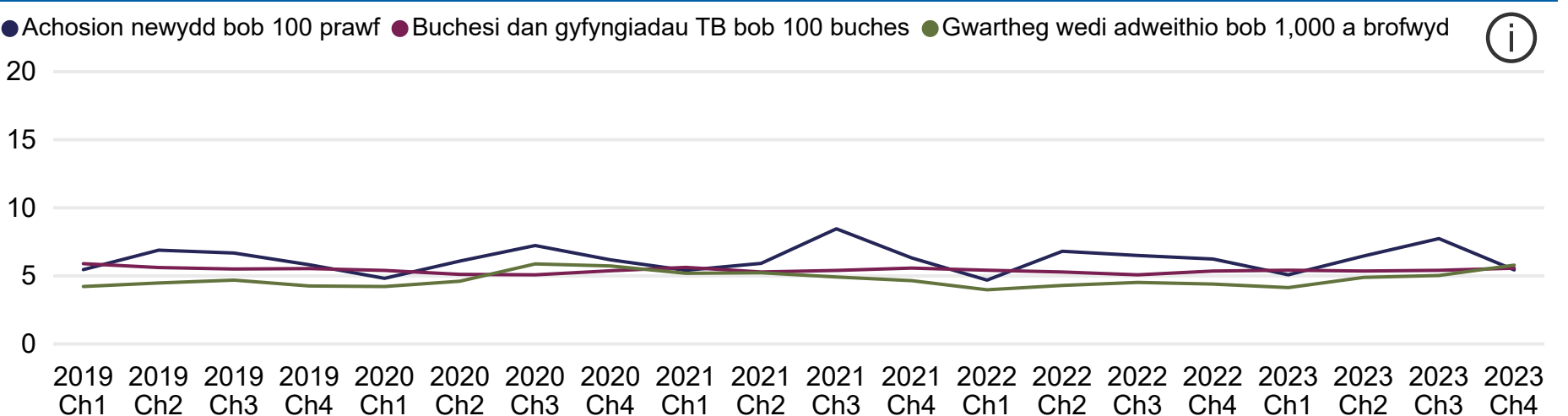
Gweld data rhwng:

2019 2023

Achosion newydd, caeedig ac agored

Digwyddiadau, mynychder a risg i anifeiliaid

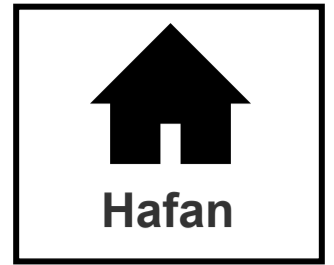
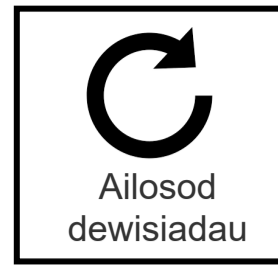

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Dangosfwrdd TB gwartheg

Cymru

Tueddiadau

Mae'r dudalen isod yn dangos y tueddiadau o ran achosion newydd, achosion sydd wedi dod i ben ac achosion sy'n parhau, nifer yr achosion mewn buchesi, mynychder mewn buchesi, risg ar lefel anifeiliaid a chyfraddau ailheintio dros amser.

Bydd y botymau isod yn hidlo'r data yn ôl rhanbarthau TB gwahanol. Wrth hofran uwchlaw'r diagramau, gallwch weld y ffigurau ar gyfer y pwyntiau data.

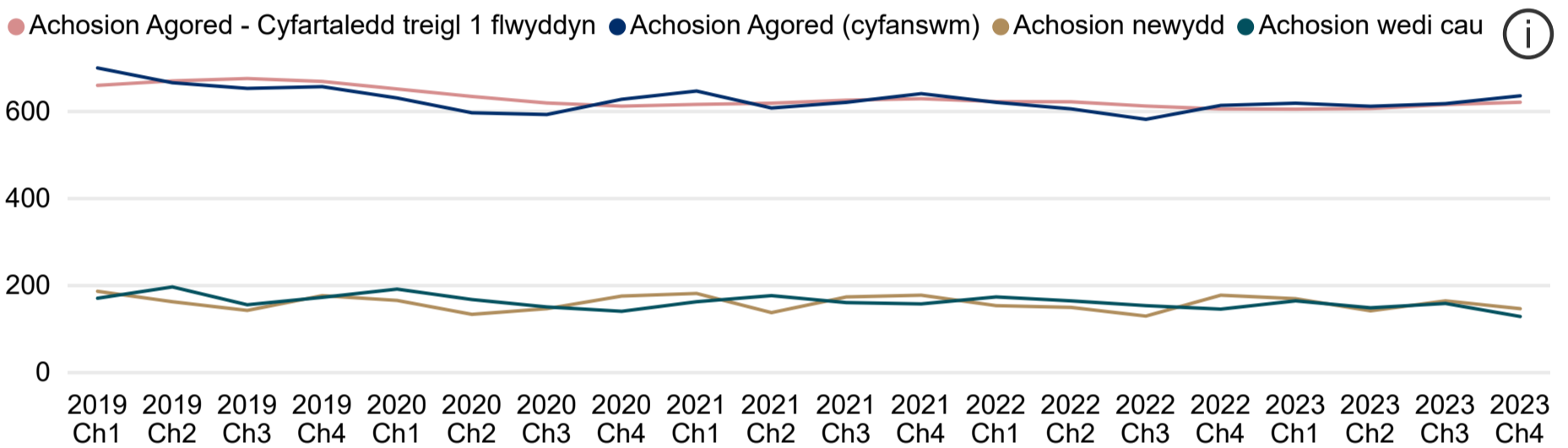
Bydd y botymau sy'n is i lawr ar y dudalen yn hidlo'r diagram ar gyfer ailheintiadau lle gallwch ddewis cyfnod amser yr ailheintiad.

Gweld data ar gyfer:

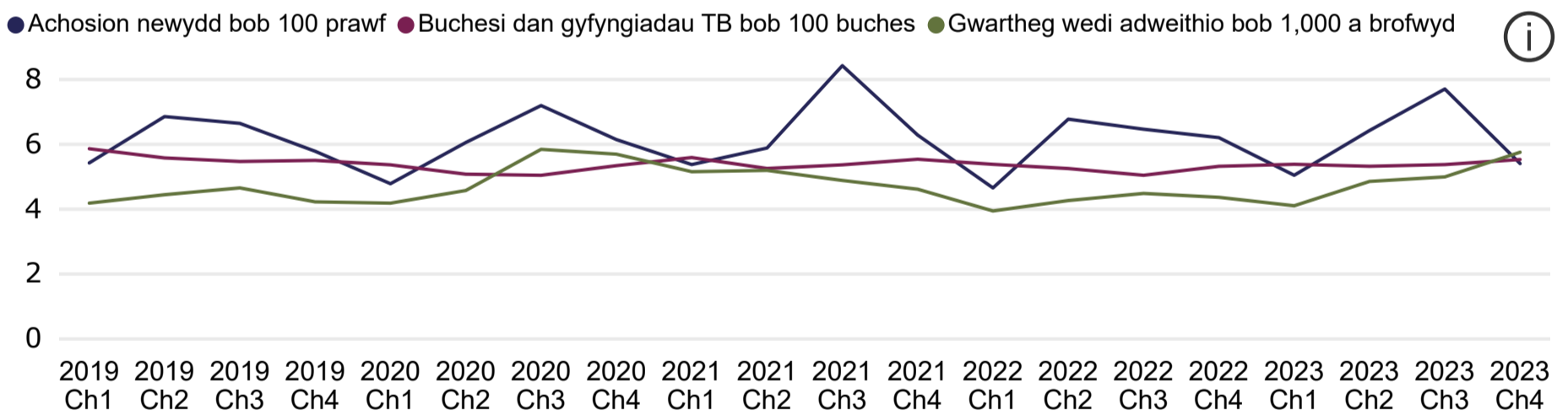
Gweld data rhwng:

Achosion newydd, caeedig ac agored

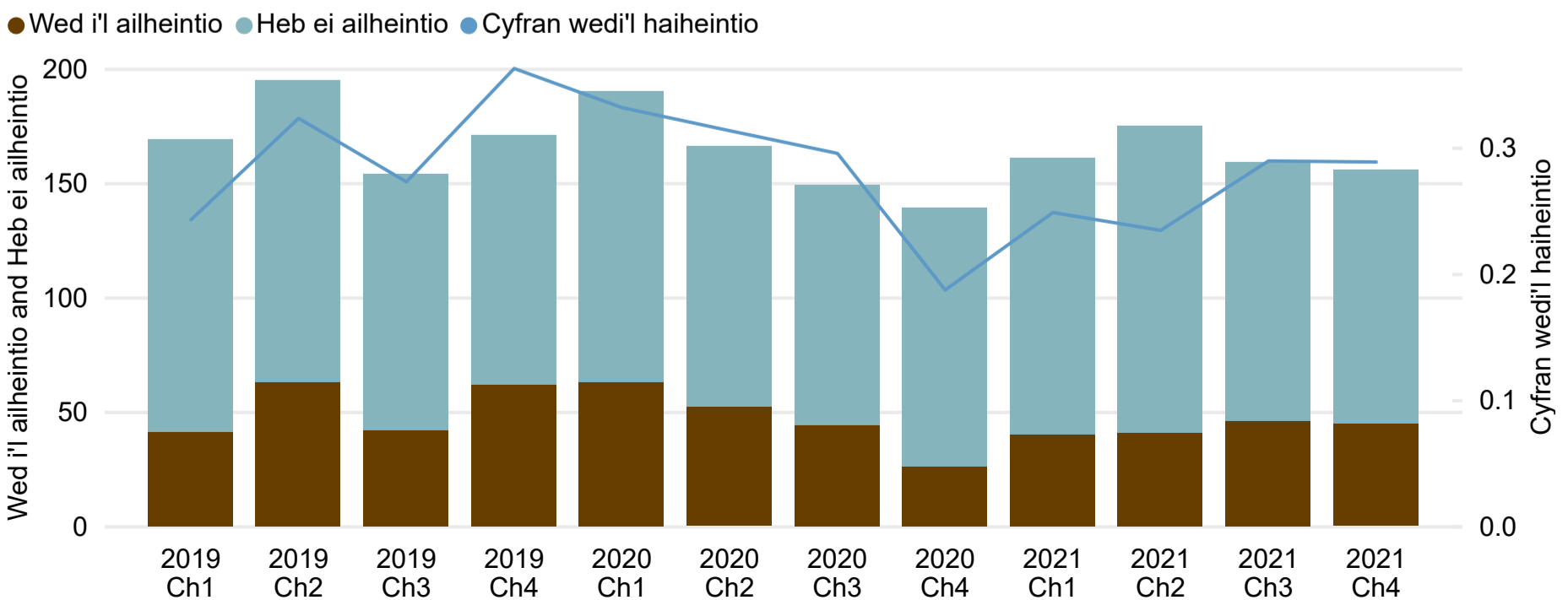

Digwyddiadau, mynychder a risg i anifeiliaid

Gweld data ar gyfer:

Achosion o ailheintio - Sawl achos sydd wedi cau sy'n ailheintio?

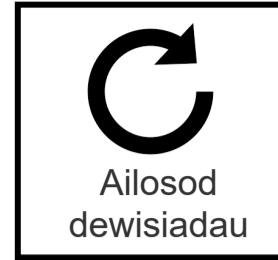

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Dangosfwrdd TB gwartheg

2023 Ch4

Map

Mae'r dudalen isod yn dangos manylion digwyddiadau TB ledled Cymru ac maen nhw wedi'u dadansoddi yn ôl rhanbarthau TB.

Bydd y ddewislen isod yn hidlo'r data yn ôl chwarteri gwahanol. Defnyddiwch far sgrolio'r llygoden i chwyddo'r map a chliciwch ar bwyntiau ar y map i hidlo digwyddiadau unigol.

Mae lleoliadau'r achosion yn seiliedig ar ddata cod post a bydd y pwynt wedi'i fapio i ganol y cod post. Gall codau post gwmpasu rhanbarthau TB.

Ar 1 Tachwedd 2021, cafodd tair uned ofodol CL1, CL2 a GW1 yn Sir Ddinbych/Dyffryn Conwy eu hailgategoreiddio a'u rhoi dros dro yn Ardal TB Canolradd y Gogledd (ITBAN) o'r Ardal TB Isel. Mae'r newid hwn bellach yn cael ei adlewyrchu yn y data yn y dangosfwrdd hwn.

Gweld data ar gyfer: Gweld data ar gyfer:

2023 Ch4

Cymru

Ardal TB Uchel y Gorllewin

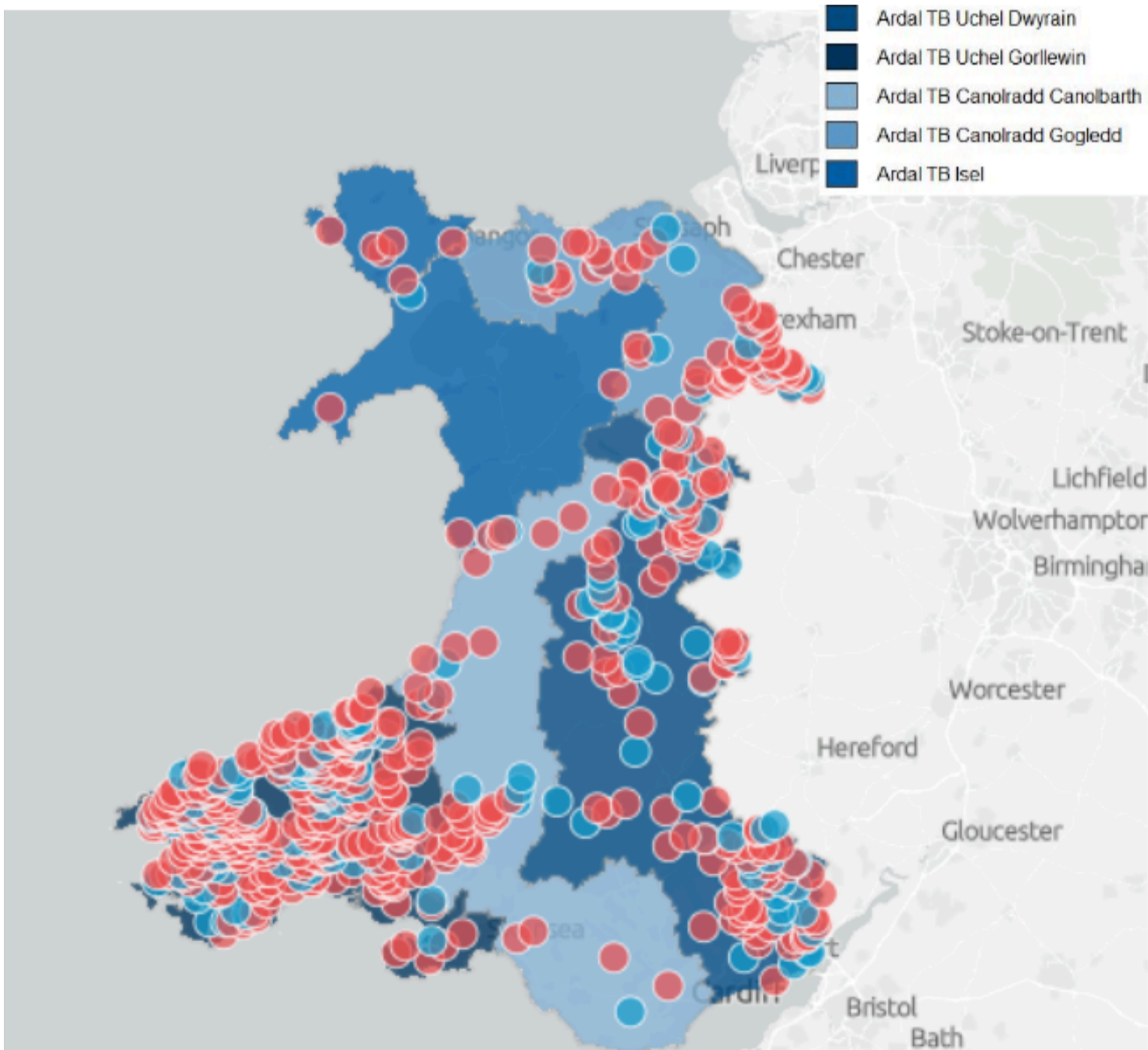
Ardal TB Uchel y Dwyrain

Ardal TB Canolradd y Canolbarth

Ardal TB Canolradd y Gogledd

Yr Ardal TB Isel

● Achosion agored ● Achosion newydd

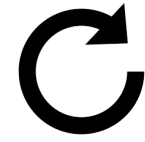

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Dangosfwrdd TB gwartheg

2023 Ch4

Ailosod
dewisiadau

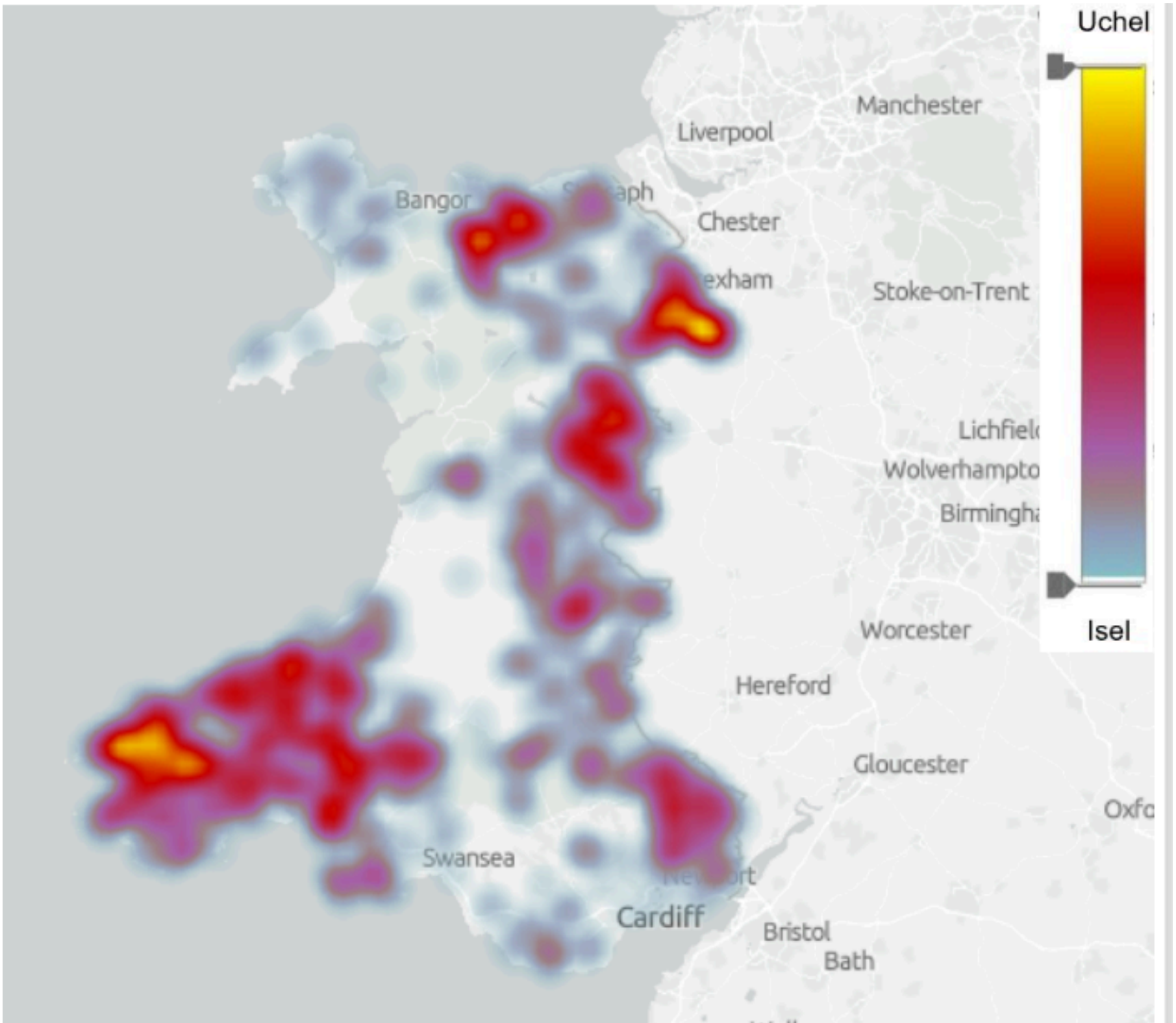
Hafan

Map

Mae'r dudalen isod yn dangos dwysedd y gwartheg ledled Cymru ac mae wedi'i ddadansoddi yn ôl rhanbarthau TB.

Defnyddiwch far sgrolio'r llygoden i chwyddo'r map.

Mae lleoliadau'r buchesi yn seiliedig ar ddata cod post a bydd y pwynt wedi'i fapio i ganol cod post. Gall codau post gwmpasu rhanbarthau TB.

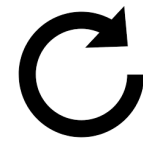

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Dangosfwrdd TB gwartheg

Cymru

Ailosod
dewisiadau

Hafan

Canran y buchesi lle nad oes TB yng Nghymru

Mae'r dudalen isod yn dangos canran y buchesi lle nad oes TB yng Nghymru ynghyd â'r rhaniad rhwng buchesi godro a buchesi cig eidion lle nad oes TB.

Mae'r botymau yn eich galluogi i ddewis yr holl fuchesi yng Nghymru neu lywio rhwng ardaloedd TB. Wrth hofran uwchlaw'r siartiau gallwch weld y gwerthoedd ar gyfer cyfanswm nifer y buchesi a'r ganran lle nad oes TB ar gyfer bob blwyddyn.

Nodwch nad yw'r dadansoddiad yn ôl y math o fuches ar gael cyn 2012 ac mae'r echel fertigol sy'n arddangos canran y buchesi lle nad oes TB yn cychwyn ar 70 y cant. Mae cyfanswm y buchesi byw yng Nghymru yn cynnwys nifer fach o fathau o fuchesi di-ddosbarth hefyd, ac mae'r rhain wedi'u cynnwys yng nghyfanswm y nifer ond nid ydynt yn ymddangos ar wahân yn y siart.

Gweld data ar gyfer:

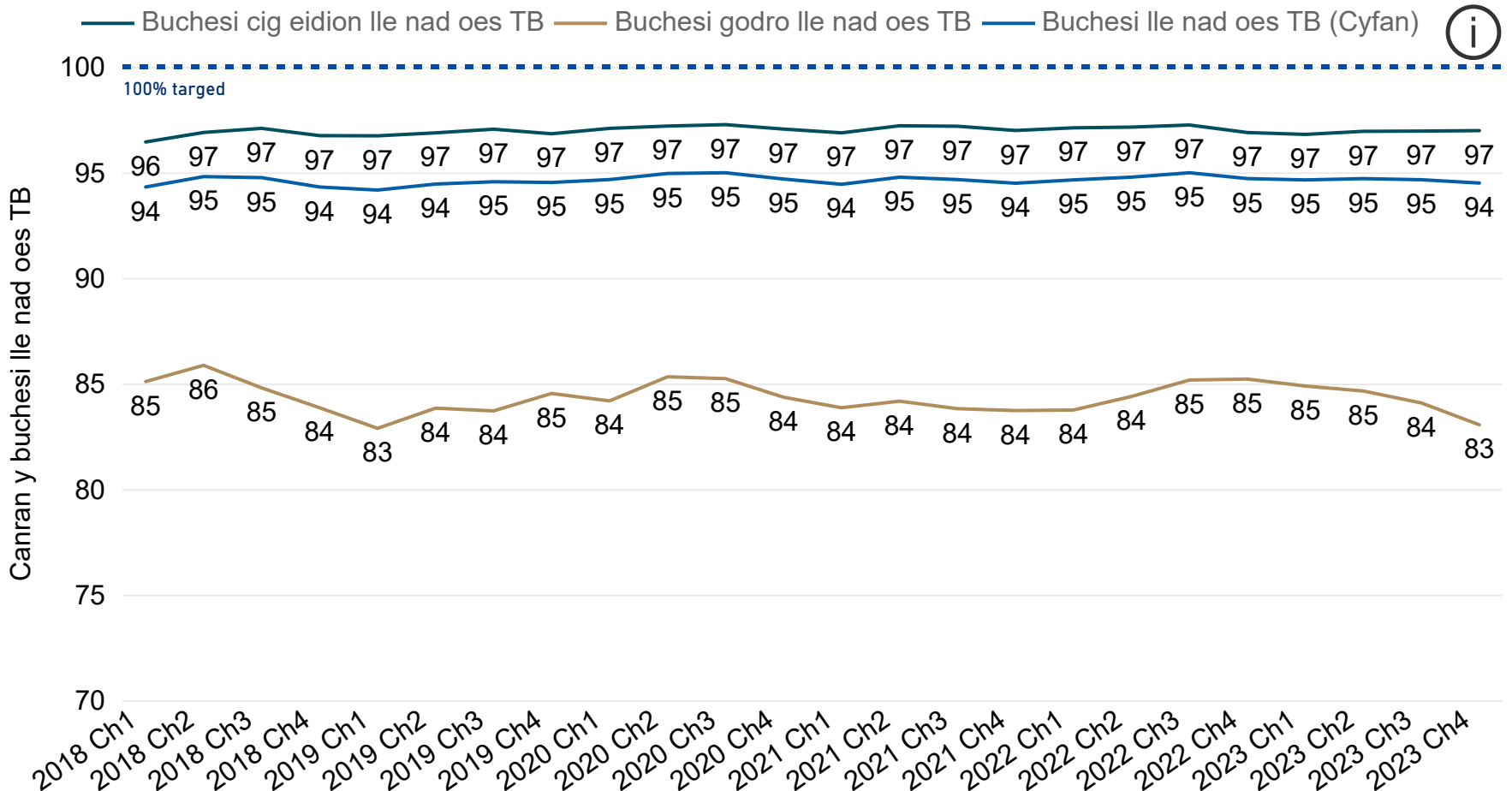
Cymru	Ardal TB Uchel y Dwyrain	Ardal TB Canolradd y Gogledd
Ardal TB Uchel y Gorllewin	Ardal TB Canolradd y Canolbarth	Yr Ardal TB Isel

Gweld data rhwng:

2018	2023
------	------

Beth yw canran y buchesi yng Nghymru lle nad oes TB?

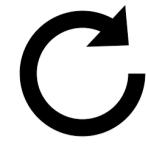

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Dangosfwrdd TB gwartheg

2020 Ch4

Cymru

Ailosod dewisiadau

Hafan

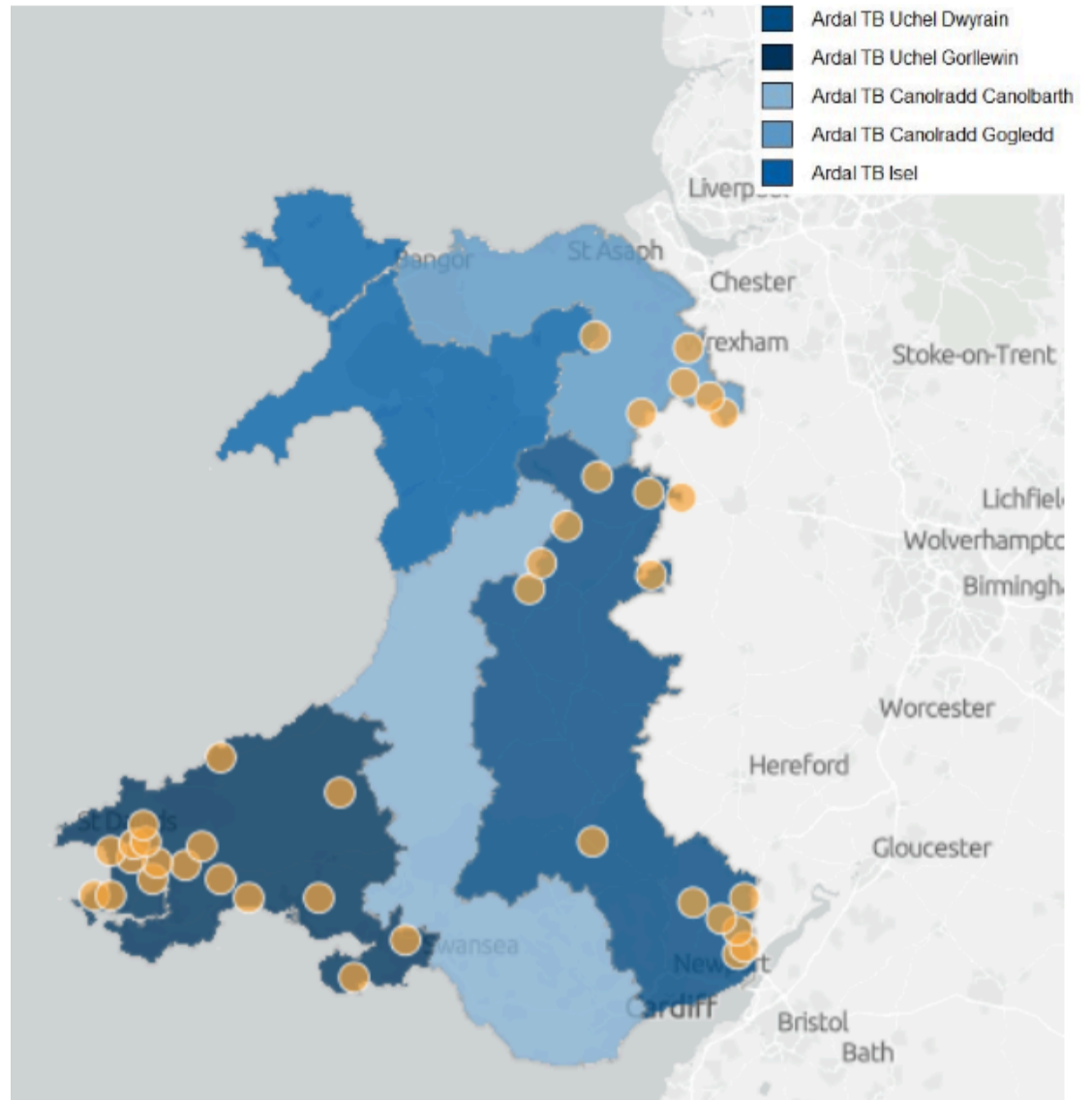
Crynodeb o Achosion o Ailheintio

Mae'r dudalen hon yn dangos manylion achosion o TB a gaewyd yn y chwarter lle mae achos arall wedi digwydd yn ystod y cyfnod dilynol a ddewiswyd isod. Mae hyn un ai yn ystod y flwyddyn ddilynol, 2 flynedd neu 3 blynedd.

Bydd y gwymplen isod yn hidlo'r data yn ôl gwahanol chwarteri. Mae'r pwyntiau ar y map yn cynrychioli achosion a gaewyd o fewn y chwarter a ddewiswyd lle mae achos dilynol wedi digwydd yn y nifer o flynyddoedd a ddewiswyd isod. Nodwch nad oes ond modd dewis un cyfnod amser o'r gwymplen. Gallwch chwyddo mewn ac allan o'r map gan ddefnyddio'r bar sgrolio ar y llygoden.

Nodwch nad yw'r opsiynau hidlo isod ond yn berthnasol i'r map ailheintio. Mae opsiynau hidlo eraill ar gael yn yr adran tueddiadau ailheintio fel bod modd hidlo'r data yn y siart.

Mae lleoliadau achosion yn seiliedig ar ddata ynghylch codau post a chaiff y pwynt ei fapio i ganol y cod post. Gall codau post estyn ar draws rhanbarthau TB.

Gweld data ar gyfer achosion a gaewyd yn:

Gweld data ar gyfer achosion o ailheintio yn:

Gweld data ar gyfer:

Tueddiadau o ran ailheintio

Mae'r adran hon yn dangos manylion achosion o TB a gaewyd yn y chwarter lle mae achos arall wedi digwydd yn ystod y cyfnod dilynol a ddewiswyd isod. Mae hyn un ai yn ystod y cyfnod dilynol, 2 flynedd neu 3 blynedd.

Mae'r sleidiwr dyddiadau yn hidlo'r cyfnod amser. Y flwyddyn gynharaf yw 2010 a'r flwyddyn ddiweddaraf yw 2018 o ran ailheintiadau o fewn tair blynedd. Gallwch ddewis nifer y blynyddoedd rhwng achosion o fewn yr un buchesi, un ai blwyddyn, 2 flynedd neu 3 blynedd.

Nodwch fod yr opsiynau hidlo isod yn annibynnol ar yr opsiynau yn y crynodeb.

Gweld data rhwng:

Gweld data ar gyfer:

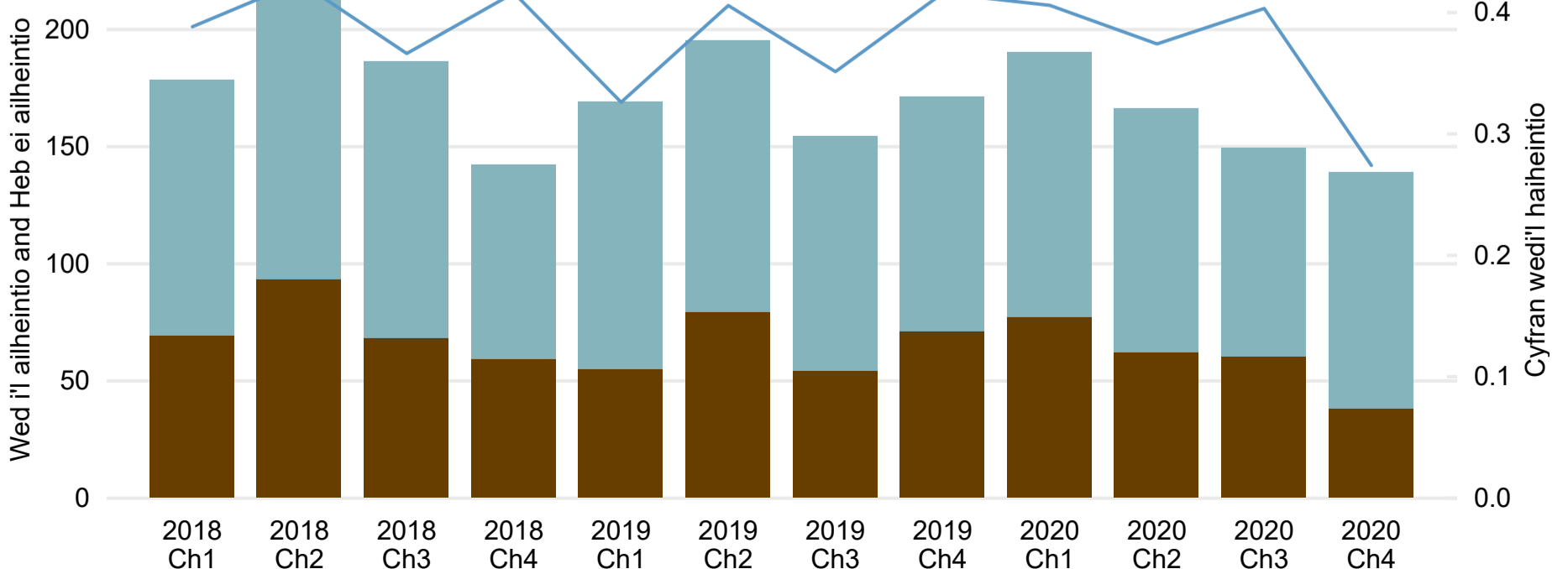

Gweld data ar gyfer:

Achosion o ailheintio - Sawl achos sydd wedi cau sy'n ailheintio?

● Wed i'l ailheintio ● Heb ei ailheintio ● Cyfran wedi'i haiheintio

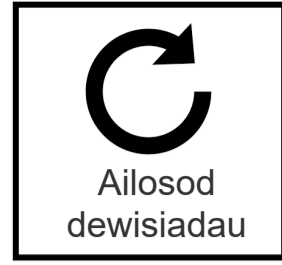

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Dangosfwrdd TB gwartheg

Cymru

Tueddiadau

Bydd y botymau isod yn hidlo'r data yn ôl rhanbarthau TB gwahanol. Wrth hofran uwchlaw'r diagramau, gallwch weld y ffigurau ar gyfer y pwyntiau data.

Mae'r siartiau canlynol yn manylu ar yr anifeiliaid a gafodd eu lladd gan wahanol gategoriâu megis canlyniad y profion. Mewn rhai o'r siartiau mae cyfartaledd rholio pedwar chwarter wedi cael ei ddefnyddio i ddangos tueddiadau. Mae'r siart "Anifeiliaidgafodd eu difa i reoli TB – cyfartaledd treigl 4 chwarter" yn cyfiri rhai anifeiliaid fwy nag unwaith dros y gyf res

Gweld data ar gyfer:

Buttons for region selection:

- Cymru
- Ardal TB Uchel y Gorllewin
- Ardal TB Uchel y Dwyrain
- Ardal TB Canolradd y Canolbarth
- Ardal TB Canolradd y Gogledd
- Yr Ardal TB Isel

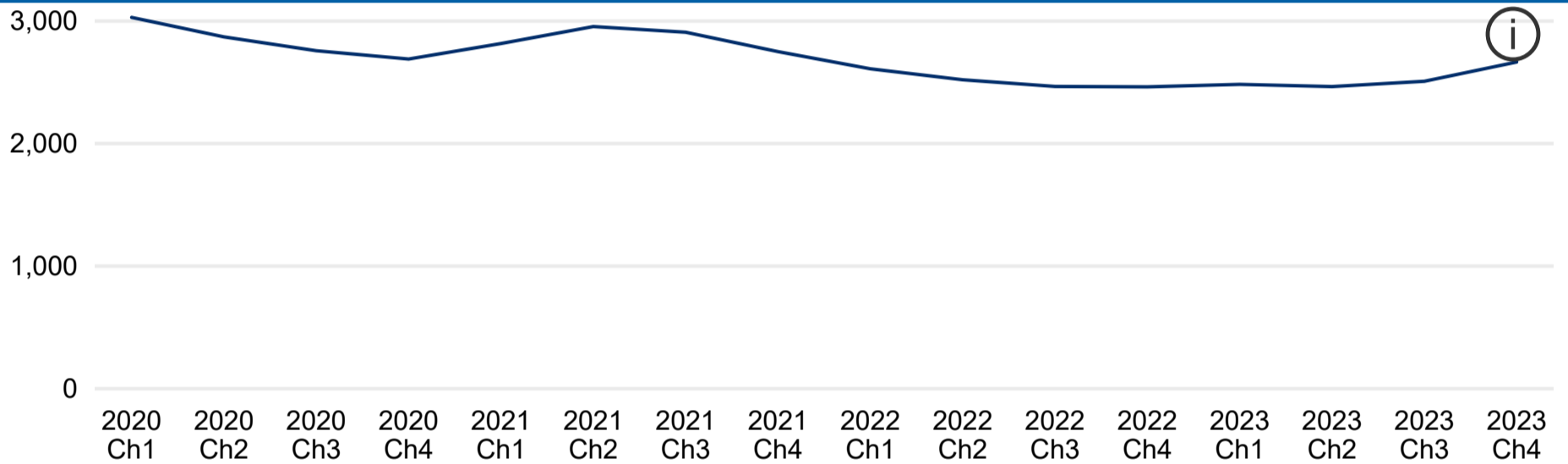
Gweld data ar gyfer:

Buttons for year selection:

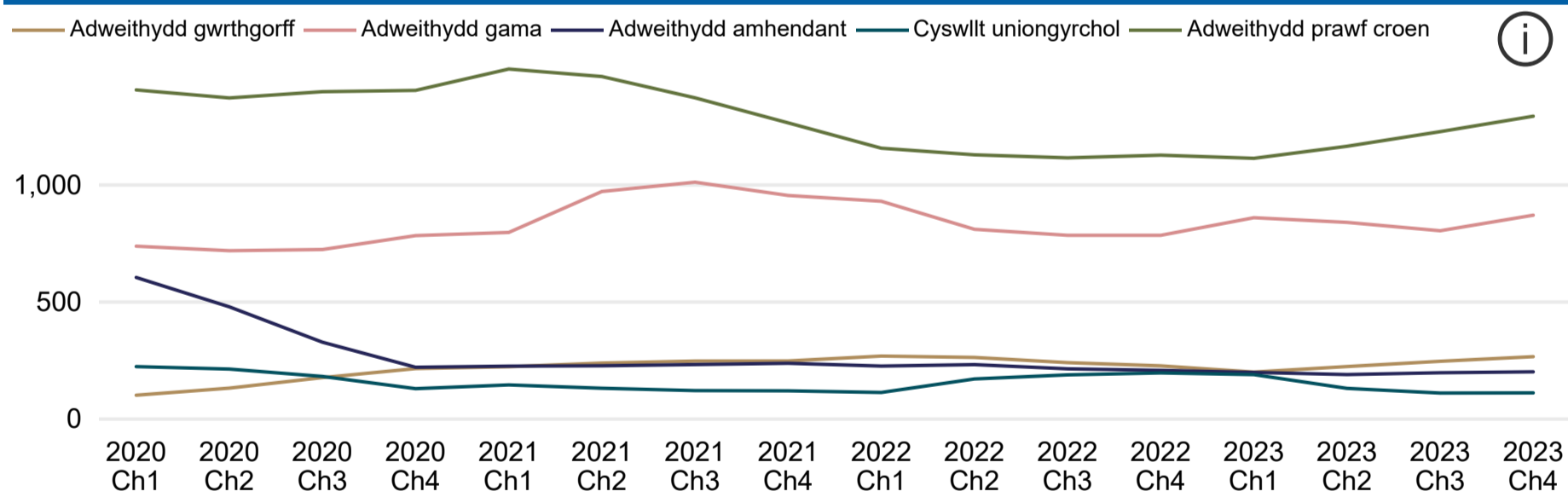
- 2020
- 2023

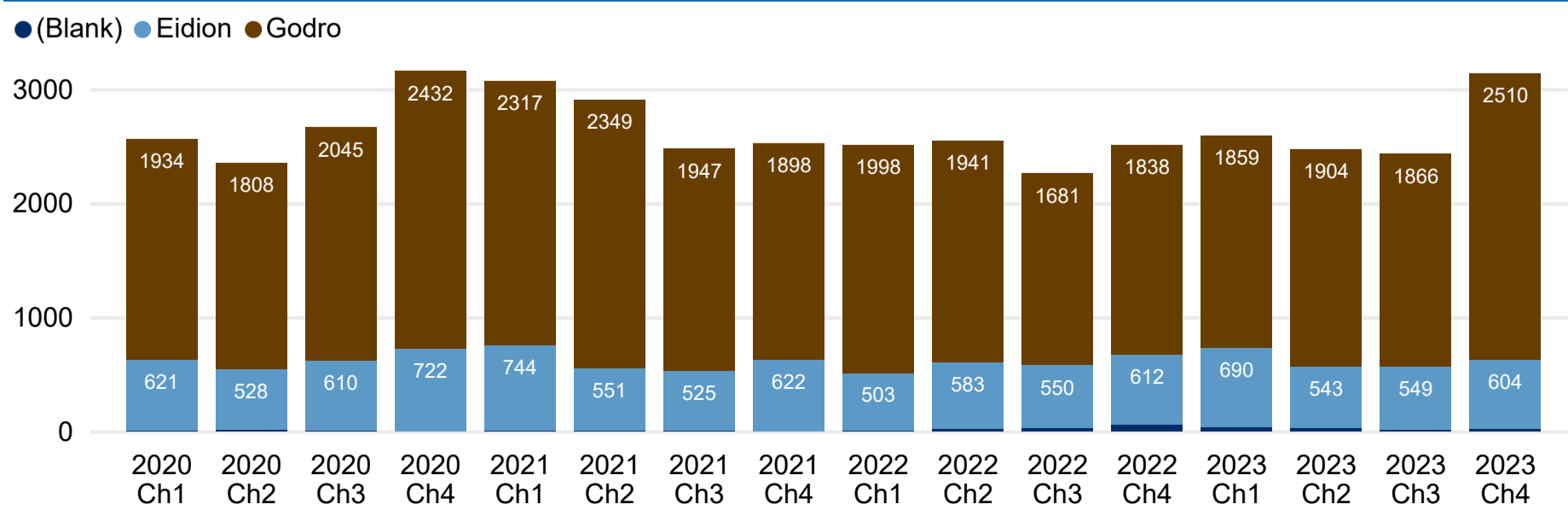
Anifeiliaid gafodd eu difa i reoli TB - Mae cyfartaledd dros pedwar chwarter

Anifeiliaid gafodd eu difa i reoli TB - Mae cyfartaledd dros pedwar chwarter

Anifeiliaid gafodd eu difa i reoli TB

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Dangosfwrdd TB gwartheg

2023 Ch4

Ailosod
dewisiadau

Hafan

Map o'r anifeiliaid wedi eu lladd

Gweler y dudalen isod am wybodaeth ar yr anifeiliaid wedi eu lladd oherwydd TB ar draws Cymru.

Bydd y ddewislen isod yn hidlo'r data yn ôl chwarteri gwahanol. Defnyddiwch far sgrolio'r llygoden i chwyddo'r map a chliciwch ar bwyntiau ar y map i hidlo digwyddiadau unigol. Wrth hofran uwchlaw'r siartiau gallwch weld y gwerthoedd ar gyfer pob adran.

Mae lleoliadau'r achosion yn seiliedig ar ddata cod post a bydd y pwynt wedi'i fapio i ganol y cod post. Gall codau post gwmpasu rhanbarthau TB. Y mwyaf yw'r cylch, yr uchaf yw'r nifer o anifeiliaid wedi eu lladd yn yr ardal penodol.

Gweld data ar gyfer:

2023 Ch4

Gweld data ar gyfer:

Cymru

Ardal TB Uchel y Gorllewin

Ardal TB Uchel y Dwyrain

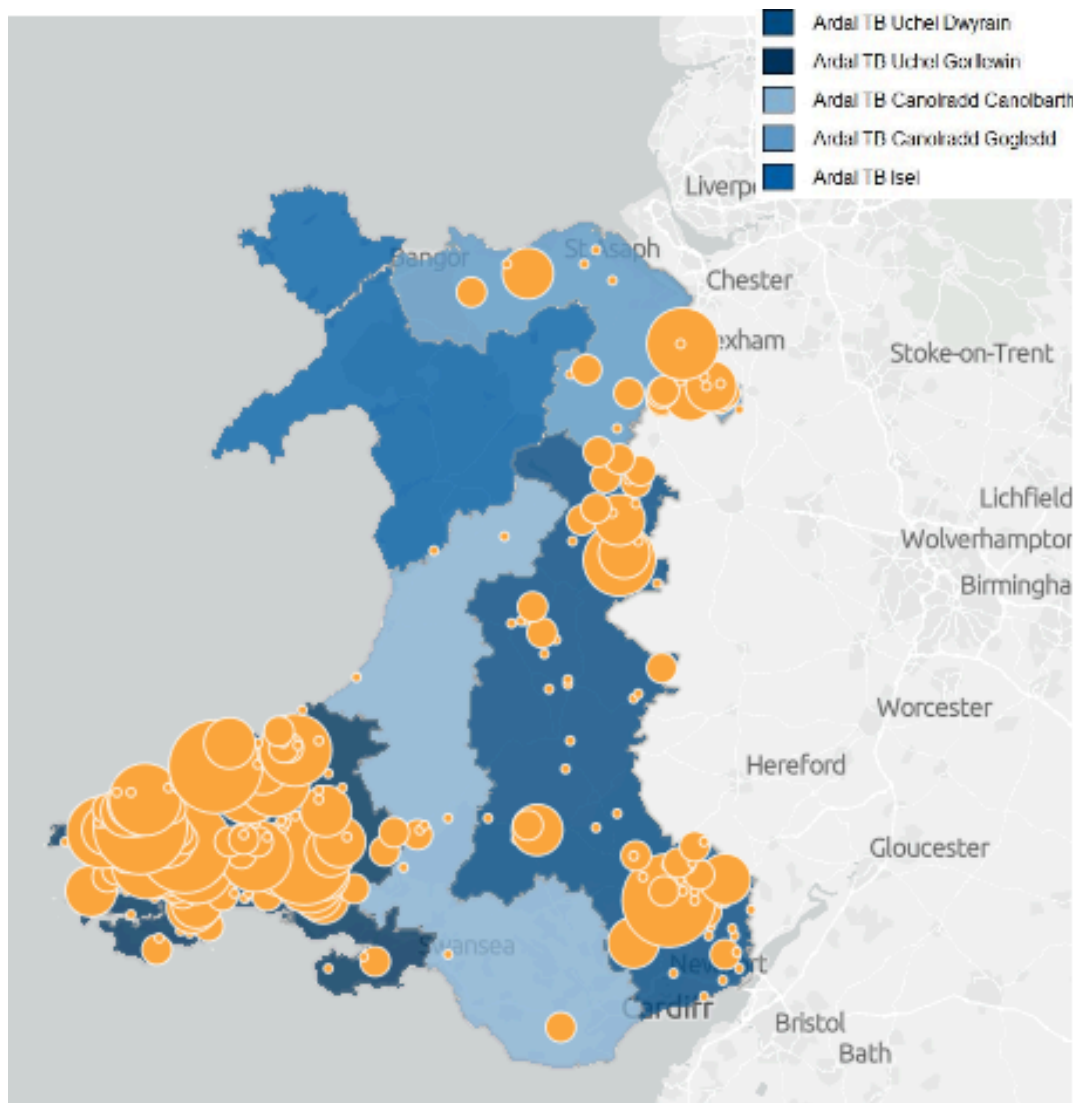
Ardal TB Canolradd y Canolbarth

Ardal TB Canolradd y Gogledd

Yr Ardal TB Isel

Anifeiliaid gafodd eu difa i reoli TB

3138

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Dangosfwrdd TB gwartheg

Cymru

Ailosod
dewisiadau

Hafan

Nifer y buchesi sydd â Chynlluniau Gweithredu yng Nghymru

Mae'r dudalen isod yn dangos nifer y buchesi sydd wedi cael Cynlluniau Gweithredu wedi'u cwblhau, y nifer sydd wedi cael cyfyngiadau wedi'u dileu a'r nifer sydd wedi cael achosion o TB wedi hynny. Mae Cynlluniau Gweithredu wedi bod ar waith ers 2017 ar gyfer buchesi ag achosion cronig o TB sydd wedi bod o dan gyfyngiadau TB am 18 mis neu fwy. Mae Cynlluniau Gweithredu wedi'u teilwra i'r fferm o dan sylw ac maent yn cael eu datblygu ar y cyd â'r ffermwr, y milfeddyg a'r Asiantaeth Iechyd Anifeiliaid a Phlanhigion (APHA). Maent yn cynnwys amrywiaeth o fesurau sydd wedi'u hanelu at gael gwared ar haint TB a chefnogi'r buchesi hyn i gael Statws heb TB swyddogol. I gael rhagor o wybodaeth edrychwch ar [dudalennau polisi y rhaglen dileu TB mewn gwartheg](#) a'r [cwestiynau cyffredin am y rhaglen dileu TB mewn gwartheg](#).

O dan rai amgylchiadau gallai Cynllun Gweithredu gwmpasu mwy nag un fuches os yw'r buchesi hynny'n gysylltiedig. Er enghraifft, os yw'r buchesi'n rhan o'r un fenter ac yn agos at ei gilydd, yna bydd un Cynllun Gweithredu yn cael ei ddrafftio. Mae'r ffigurau isod yn dangos nifer y buchesi sydd â Chynllun Gweithredu ar waith.

Bydd y ffigurau ar gyfer pob un o'r tri blwch sy'n cyflwyno data Cynllun Gweithredu yn newid wrth ichi ddewis Ardaloedd TB gwahanol. Cliciwch ar y botymau gwybodaeth am esboniad o'r diffiniadau a ddefnyddir.

Gweld data ar gyfer:

Cymru	Ardal TB Uchel y Dwyrain	Ardal TB Canolradd y Gogledd
Ardal TB Uchel y Gorllewin	Ardal TB Canolradd y Canolbarth	Yr Ardal TB Isel

Nifer y buchesi sydd wedi cael Cynllun Gweithredu wedi'i gwblhau ers 2017

313

Nifer y buchesi sydd â Chynllun Gweithredu wedi'i gwblhau ar hyn o bryd ar ddiwedd y chwarter

130

Nifer y buchesi sydd wedi cael Cynllun Gweithredu ac y codwyd y cyfyngiadau arnynt ers hynny

183

Nifer y buchesi sydd wedi cael Cynllun Gweithredu ac y codwyd y cyfyngiadau arnynt ers hynny ond sydd wedi cael achosion eraill o fewn dwy flynedd

45

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Dangosfwrdd TB gwartheg

2014 Ch3 i 2023 Ch4

Ailosod
dewisiadau

Hafan

Gweld data ar gyfer:

Multiple sele... ▾

Sampl
negyddol

Sampl
Positif

Yn yr arfaeth neu
arall

Mae'r dudalen hon yn dangos manylion moch daearc a ddarganfuwyd yn farw, sydd wedi bod yn addas ar gyfer ac wedi derbyn archwiliad post-mortem llawn, ledled Cymru. Ni chaiff moch daearc nad oedd yn addas ar gyfer archwiliad post-mortem llawn eu hadrodd.

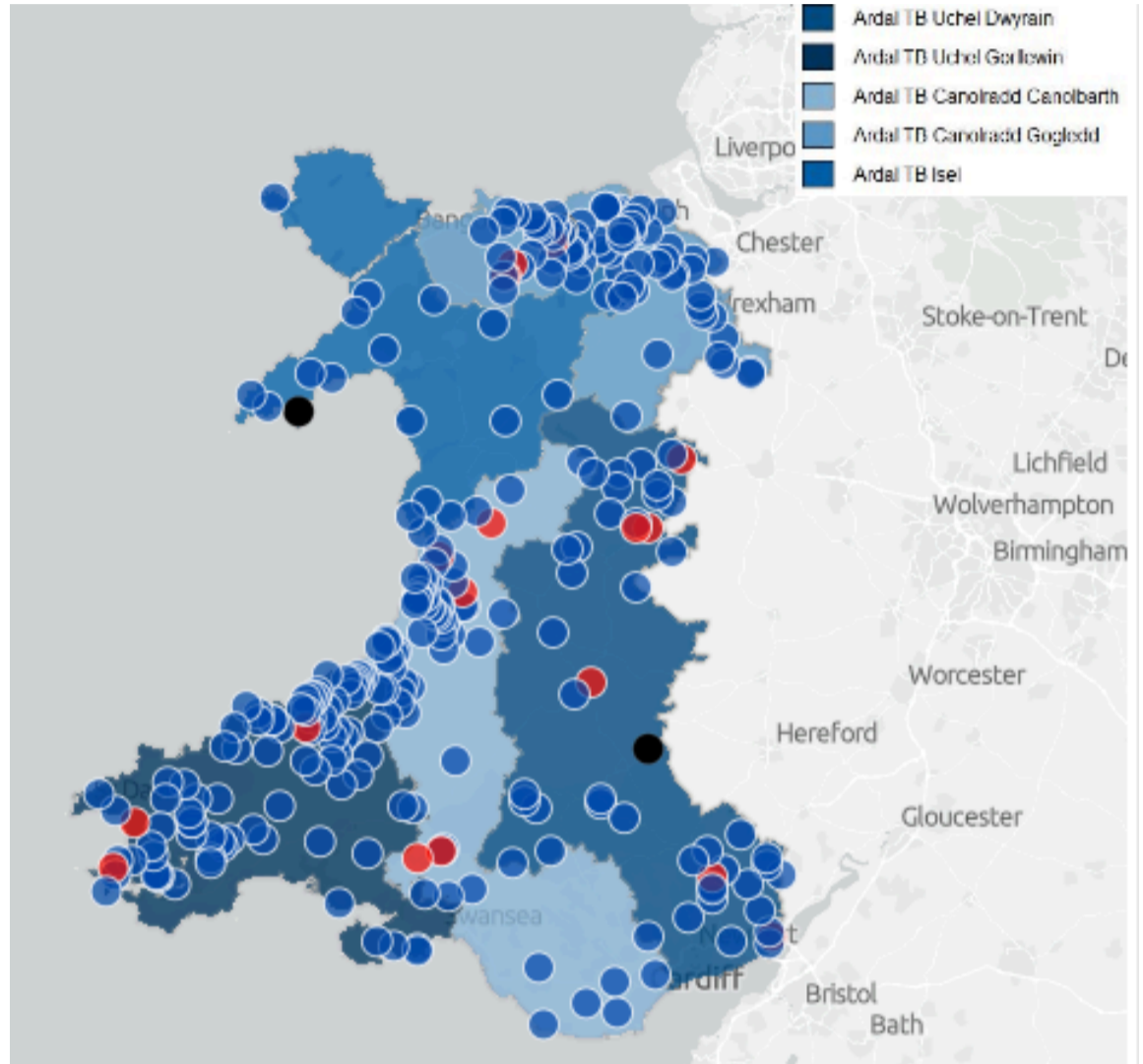
Dangosir y flwyddyn ddiweddaraf yn ddiodyn. Bydd y gwymplen ar gornel chwith uchaf y map yn hidlo'r data i wahanol chwarteri. Gallwch ddewis sawl chwarter ar y tro i weld y data dros gyfnodau amser hirach. Chwyddwch i mewn ac allan o'r map gan ddefnyddio'r bar sgrolio ar y llygoden. Er mwyn cael crynodeb o'r ystadegau disgrifiadol yn ôl Ardal TB ewch i'r tabl isod.

Mae'n bwysig bod yn ofalus wrth wneud casgliadau o samplau positif o TB. Gall y straen *Mycobacterium bovis* (*M.bovis*) penodol a gafwyd o'r carcass fod yn wahanol iawn i'r straen a geir ar ddaliadau cyfagos, sy'n golygu y gall ffynonellau heintiau yn y carcass moch daearc ac o wartheg ar ddaliad gerllaw fod yn wahanol. Mae APHA yn defnyddio Dilyniannu Genomau Cyfan i asesu ymhellach pa mor agos yw y berthynas enetig rhwng dau sampl gwahanol.

Mae lleoliad Carcass yn seiliedig ar ddata daearyddol a adroddwyd gan y cyhoedd. Mae rhywfaint o ddata daearyddol wedi'i adrodd mewn camgymeriad gan arwain at osod rhai carcassau yn y môr neu ynghanol Lloegr. Lle mae hyn wedi digwydd, mae'r carcass wedi'i leoli yn y darn o dir agosaf yng Nghymru. Mae hyn wedi effeithio ar leoliad pedwar carcass a gofnodwyd.

Oherwydd yr amser y mae'n ei gymryd i samplu'r carcassau, mae rhan fwyaf o ganlyniadau'r profion yn y ddau chwarter diweddaraf yn yr arfaeth. Bydd canlyniadau'r profion yn cael eu diweddarau mewn diweddariadau yn y dyfodol.

Dechreuwyd casglu data yn Ch3 2014.

Darganfod moch daearc marw mewn
chwarter
306

Ardal	Negyddol	Positif	Yn yr arfaeth	Cyfanswm
Ardal TB Canolradd y Canolbarth	64	5	0	69
Ardal TB Canolradd y Gogledd	68	3	2	73
Ardal TB Uchel y Dwyrain	40	7	1	48
Ardal TB Uchel y Gorllewin	89	3	0	92
Yr Ardal TB Isel	23	0	1	24
Cymru	284	18	4	306